

at man nu bringer dette Spørgsmaal, som har været Tvivl underkastet, ind. Naar vi skulle lave noget, skulle vi lave det saa klart, at det ikke kan misforstaaes. Sagen er jo den, at Kommunalraadene kunne her i dette Tilfælde, ligesom jeg har sagt, at de have kunnet gøre før, indstille 2, hvis moralske Vandel maaske er lidt omtvistet ved Siden af den ene, som der ikke kan siges noget paa, og saa har den kaldende Myndighed kun Lov til at vælge denne ene. Men jeg vil sige, at det er dog meget værre, at man fra den kaldende Myndigheds Side kan skønne saa frit over de indstilledes moralske Vandel og Lærerdugtighed, at Skønnet næsten ikke kan modsiges. Dette Skøn kan der ikke med Nytte indvendes noget mod. Dersom Sogneraadet tror, at det ikke kan nytte noget at gøre en ny Indstilling, gaar Sagen til Ministeren, saa har han hele Afgørelsen. Jeg skal nævne et Eksempel herpaa. Naar f. Eks. en Dr. Nørregaard en Gang ved en Lejlighed kommer til at diskutere med en Lærer Rasmussen, og det bagefter viser sig, at Dr. Nørregaard er bleven stødt over den Opfattelse, den anden har af Kristendommen, og saa Dr. Nørregaard paa en eller anden Maade bliver kaldende Myndighed, saa kunde det jo tænkes muligt, at hvis den nævnte Lærer Rasmussen søgte et Embede, hvortil Dr. Nørregaard havde Kaldsmyndighed, vilde han aldrig finde Naade for Dr. Nørregaards Øjne, og man kunde dog ikke sige, at Lærer Rasmussen har udvist en moralsk slet Vandel, som var skadelig for hans Lærervirksomhed. Her i Kjøbenhavn er det, saa vidt jeg ved, Magistraten, der besætter Lærerembederne, og jeg tror, at der heller ikke stilles noget særligt Spørgsmaal om Ansøgnernes moralske Vandel. Der er vist kun Spørgsmaal om de paagældendes Dygtighed til Lærervirksomhed, og denne vil man jo kunne sikre sig efter § 17. Jeg siger derfor, at § 16 maa absolut falde bort, og det sidste Stykke i § 17 om Ministerens Bemyndigelse til at tillade Afvigelser fra de ovenstaaende Bestemmelser bør ogsaa falde bort. Ministeren har Betryggelse nok derved, at han har Bestemmelsen i § 17. Og hvorfor skulle egentlig Landkommunerne — og Købstadkommunerne for Resten med — stilles under et saadant Formynderskab, naar Kjøbenhavns Kommune har Lov til at styre sit eget Skolevæsen ved sin Magistrat og sit Byraad? Jeg tror nok, at der er lige saa god Forstaaelse af Opgaven paa Landet, som der kan være i Kjøbenhavn. Jeg kan ikke se andet, end at det,

man vil gøre her, er at sætte Landet under Formynderskab, og det kan jeg ikke være med til, saa vil jeg hellere blive ved det bestaaende.

Jeg tror ogsaa, at Lønningsansættelserne kunne give Anledning til om ikke Misfornøjelse, saa dog nogen Misundelse. Jeg vil ikke omtale Lønnen i Købstæderne, for det er egentlig ikke saa meget Købstædernes som Landets Skolevæsen, jeg kender til, og jeg interesserer mig heller ikke saa meget for det førstnævnte, men jeg tror dog, at der kunde komme en indbyrdes Misundelse mellem Lærerne i den ene og den anden By. Paa Lolland have vi f. Eks. 6—7 smaa Købstæder, og hvis et Par af Byerne skulle være i den højeste Klasse og et Par andre i den mellemste og et Par i den laveste, saa ville Lærerne i de Byer, der vare ansatte i den laveste Klasse, blive misundelige paa dem, der vare ansatte i de højere Klasser, og de, der vare i den mellemste Klasse, ville maaske ogsaa blive misundelige, og saa ville de Byer, der vare satte i de lavere Klasser, blive udsatte for et Pres dels af de misfornøjede Lærere, dels af Skoledirektionen og maaske af Ministeren for at gaa ind paa en højere Løn. Men ogsaa med Hensyn til Landet er det jo ikke saadan, at der er den samme Løn, skønt der er de samme Vilkaar. To Mænd kunne være lige gamle, have lige Dygtighed og den samme Karakter, men det kommer an paa, hvor de komme ind. Den ene af dem kan blive ansat i et Sogn, hvor han faar meget større Løn og bedre Udsigt for Fremtiden end den anden. Det hedder her i § 21, at „Begyndelseslønningerne, der fastsættes af Ministeren efter Forhandling med Kommunalbestyrelsen, maa ikke være under 700 Kr. eller over 900 Kr. for en Første- eller Enelærer, ikke under 500 Kr. eller over 700 Kr. for en Andenlærer eller Lærerinde og ikke under 400 Kr. eller over 600 Kr. for en Forskolelærerinde. Dog kan der, hvor særlige Forhold maatte tale derfor, godkendes Begyndelseslønninger, der for Første- og Enelærere ere indtil 100 Kr. lavere eller indtil 200 Kr. højere“ osv. Der have vi allerede flere Klasser af Lærere, og det er aabenbart, at det kan avle Misfornøjelse. Thi ved de Tillæg til Lønningerne, som efterhaanden vokse op, vil bestandig Forskellen mellem de forskellige Embeder komme frem. At to Lærere af samme Alder og Dygtighed og med samme Krav faa helt forskellige Lønninger, kan jeg ikke forstaa, thi i alle andre Embedsklasser og Embedsgrene er under lige Kvalifikationer